

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/33/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821200466
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5821200466.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vargovej a členov senátu JUDr. Jany Kotrčovej a JUDr. Jozefa Šuleka, v spore žalobkyne: X. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/XX, S., právne zastúpenej: JUDr. Martin Benický, advokát, so sídlom XXX XX E. F. XXXX, proti žalovanej: Q. W., nar. X.X.XXXX, bytom E. XXX/XX, S., právne zastúpenej: JUDr. Miroslav Bachynec, advokát, so sídlom F. XXX, o zaplatenie 800,- Eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 12C/15/2021-76 zo dňa 8. decembra 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby žalobkyne o určenie, že Dodatok č. 1 zo dňa 30.5.2018 k Zmluve o nájme bytu uzavretej medzi účastníkmi tohto konania zo dňa 1.4.2014 (týkajúci sa bytu č. X., nachádzajúceho sa v S. k.ú. S., súp. č. XXX/XX, postavenej na parc. 6632, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 163m², vedený Okresným úradom Tvrdošín, katastrálnym odborom na LV č. XXXX) je neplatný, o s t á v a n e d o t k n u t ý .

II. Vo zvyšku rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako „súd prvej inštancie“) v celom rozsahu zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že Dodatok č. 1 zo dňa 30.5.2018 k zmluve o nájme bytu uzavretej medzi účastníkmi tohto konania zo dňa 1.4.2014 je neplatný a uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni sumu 800,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne od 17.3.2021 až do zaplatenia.

2. Žalobkyňa uplatňovaný nárok odôvodnila tvrdením, že so žalovanou uzavrela dňa 1.4.2014 Zmluvu o nájme 2-izbového bytu č. X nachádzajúceho sa na 1. poschodí bytového domu so súpisným číslom XXX/XX, postavenom na parcele č. 6632, k.ú. S. (ďalej len „Nájomná zmluva“). Nájomné za užívanie bytu bolo dohodnuté v sume 100,- Eur mesačne bez energií. Žalobkyňa zo strany žalovanej v tiesni a za nevýhodných podmienok bola donútená podpísať 30.5.2018 Dodatok č.1 k Nájomnej zmluve (ďalej len „Dodatok č. 1“), na základe ktorého sa od 1.8.2018 zvýšila výška nájomného zo 100,- Eur na 150,- Eur mesačne. Dodatok č. 1 bola žalobkyňa donútená podpísať z dôvodu, že bola v tiesni a v zložitej životnej situácii. Návrh Dodatku č. 1 bol zo strany žalovanej žalobkyni zaslaný spolu s poučením, v ktorom bolo uvedené, čo sa stane, ak nedôjde k podpisu Dodatku č. 1, t.j. k výpovedi nájomného vzťahu. Žalovaná zneužila situáciu, že žalobkyňa s maloletým dieťaťom nemala kde ísť bývať a bola odkázaná na bývanie u žalovanej. Z toho dôvodu bola donútená podpísať Dodatok č. 1, napriek tomu, že nepredstavoval jej skutočnú vôľu. Je toho názoru, že Dodatok č. 1 je absolútne neplatným právnym úkonom. V dôsledku uzatvorenia Dodatku č. 1 platila žalobkyňa od septembra 2018 do novembra 2019 žalovanej každý mesiac o 50,- Eur navyše ako mala na základe nájomnej zmluvy. Týmto spôsobom sa žalovaná na nej nedôvodne obohatila o 800,- Eur.

3. Žalovaná opätovne skúsila na konci roka 2019 využiť tieseň žalobkyne a snažila sa ju donútiť podpísať Dodatok č. 2 k nájomnej zmluve (ďalej len „Dodatok č. 2“), prostredníctvom ktorého chcela nájom zvýšiť o ďalších 50,- Eur mesačne. V skutočnosti však žalovaná chcela týmto spôsobom docieľiť splatenie dlhu bývalého priateľa žalobkyne, ktorý mu vznikol tým, že mu žalovaná, ako majiteľka pohostinstva, nalievala alkohol „na sekeru“.

4. Žalovaná navrhla žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov konania. Uviedla, že žalobkyňou uvádzaný skutkový stav na nezakladá na pravde. K zvýšeniu nájomného došlo na základe uzatvorenia Dodatku č. 1, ktorý bol podpísaný oboma stranami. Možnosť podania výpovede z nájomnej zmluvy vyplýva z článku IV. Skončenie nájmu ods. 2, podľa ktorého každá zo zmluvných strán má právo vypovedať zmluvu a z akéhokoľvek dôvodu alebo bez uvedenia dôvodu. Tvrdenie žalobkyne, že Dodatok č. 1, ktorým sa upravila výška nájmu v súlade s vývojom cien nájmu a nákladov, ktoré jej vznikli s údržbou bytu, podpísala v tiesni z dôvodu, že jej môže byť daná výpoveď, sa nezakladá na pravde. Výpoveď jej mohla byť daná kedykoľvek, ale len s prihliadnutím na to, že mala dieťa aj napriek tomu, že nájom riadne neplatila. Z opatrnosti namietla aj premlčanie časti uplatneného nároku.

5. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín tvoriacich súdny spis a výsluchom žalobkyne. Nevykonal dôkaz - výsluch žalovanej s odôvodnením, že neexistencia slobodnej vôle a tieseň, t.j. dôvody, ktorými žalobkyňa odôvodňovala neplatnosť Dodatku č. 1 a následne svoj nárok na zaplatenie 800,- Eur s príslušenstvom vychádzali výlučne z osobnej sféry žalobkyne. Výsluchom žalovanej by nebolo možné k týmto tvrdeniam žalobkyne získať nové rozhodné skutkové zistenia. Ďalšie žalobkyňou uvádzané dôvody neplatnosti Dodatku č. 1, t.j. rozpor s dobrými mravmi a nápadne nevýhodné podmienky, vedel súd vyhodnotiť aj bez vykonania výsluchu žalovanej. Vo vzťahu k výroku, ktorým sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti Dodatku č. 1, súd prvej inštancie konštatoval, že uvedený nárok smeruje k určeniu právnej skutočnosti (§ 137 písm. d) CSP), avšak zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva žalobkyňi možnosť sa takejto neplatnosti domáhať. Na uvedenom základe súd žalobu žalobkyne v časti, ktorou sa domáhala určenia neplatnosti Dodatku č. 1 zamietol.

6. Po citácii zákonných ustanovení § 37 ods. 1, § 39, § 39a, § 49, § 677 Občianskeho zákonníka a citácii Čl. III. Doba nájmu bod 1. Nájomnej zmluvy a Čl. VI. Skončenie nájmu bod 2. Nájomnej zmluvy, súd prvej inštancie ustálil nasledovný skutkový stav, ktorý nebol medzi stranami sporný: Žalovaná ako prenajímateľ a žalobkyňa ako nájomca uzatvorili dňa 01.04.2014 Nájomnú zmluvu, na základe ktorej žalovaná prenajala žalobkyňi dvojizbový byt č. 4, nachádzajúci sa na 1. poschodí, vo vchode č. XX, bytového domu so súpisným číslom XXX postaveného na parcele č. 6632, k.ú. S.. Nájomnou zmluvou bolo dohodnuté nájomné vo výške 100 EUR mesačne, popri ktorom bola žalobkyňa povinná uhrádzať aj preddavky za služby spojené s užívaním bytu v celkovej výške preddavkov 100 EUR mesačne. Nájomná zmluva bola uzatvorená od 01.04.2014 na dobu neurčitú. Dňa 30.05.2018 bol oboma stranami sporu podpísaný Dodatok č. 1, na základe ktorého sa výška nájomného zvýšila na 150 Eur mesačne od 01.08.2018. Takto zvýšené nájomné žalobkyňa aj platila. K ukončeniu nájomného vzťahu došlo v roku 2019, kedy žalovaná navrhla uzatvoriť Dodatok č. 2, ktorým sa výška nájomného zvyšovala na 200 EUR mesačne. Žalobkyňa potvrdila, že podpísala aj Dodatok č. 2, ktorý aj predložila so žalobou. Z listín predložených žalobkyňou vyplynulo, že nájom bytu trval do 31.12.2019 a v súčasnosti už netrvá. Byt bol prenajímaný v nezariadenom stave, jeho súčasťou bola kuchynská linka. Spolu s bytom bolo spojené aj užívanie záhrady o výmere 82 m². Žalobkyňa má tri deti, z ktorých dve staršie už s ňou v tom čase nebývali, v rozhodnom čase bývala s jednou maloletou dcérou (Q. W., nar. XXXX).

7. Z rozhodovacej činnosti súdu prvej inštancie je známe, že hladina výšky nájmov bytov v predmetnej lokalite za obdobné byty je približne dvoj až trojnásobkom nájomného dohodnutého v Nájomnej zmluve. Aj v roku 2018 bola výška stranami dohodnutého nájomného hlboko pod bežným nájomným za danú nehnuteľnosť v danej lokalite. Od začiatku nájomného vzťahu, t.j. od roku 2014 až do uzatvorenia Dodatku č. 1 v roku 2018 žalovaná nezvyšovala výšku nájomného, a to napriek zvyšujúcim sa cenám prenájmov a inflácii. Pokiaľ potom žalovaná po štyroch rokoch nájmu prejavila vôľu zvýšiť nájomné o 50,- Eur mesačne, nepovažuje súd takéto zvýšenie nájomného za neprimerané, navyše keď aj po takomto navýšení nájomného išlo o na dané pomery nízke nájomné. Naviac medzi uzatvorením Dodatku č. 1 a podpísaním Dodatku č. 2 žalobkyňa mala dostatok času (12 mesiacov) nájsť si pre ňu výhodnejšie bývanie/nájom a následne predmetný nájom vypovedať.

8. Žalovaná tvrdila, že žalobkyňa pri uzatváraní Dodatku č. 1 zneužila tieseň žalobkyne, ktorá s maloletým dieťaťom nemala kam ísť bývať a preto žalobkyňa Dodatok č. 1 podpísala. Tvrdenie žalobkyne o tiesni však vyvracia tá skutočnosť, že po podpise Dodatku č. 1 naďalej ostala bývať v byte, ďalší rok a pol platila nájomné určené Dodatkom č. 1. Počas obdobia minimálne 12 mesiacov žalobkyňa nijakým spôsobom nerozporovala svoje práva ani záväzky vyplývajúce jej z Nájomnej zmluvy v znení Dodatku č. 1 a nerozporovala ani platnosť Dodatku č. 1. Až následne v máji 2019, keď jej

žalovaná navrhla zvýšenie nájmu na 200 EUR mesačne prejavila žalobkyňa nesúhlas s výškou nájmu. Žalobkyňa navyše podpísala v máji 2019 aj Dodatok č. 2, čiže opätovne vyjadrila súhlas so zvýšením nájomného. Z uvedeného vyplýva to, že žalobkyňa si uvedomila, že Dodatok č. 1 podpisovala v tiesni až po vyše roku od jeho podpisania. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že Dodatok č. 1 podpisovala v tiesni, je nelogické aby po 12 mesiacoch podpísala a teda aj súhlasila s ešte vyšším nájomným. Pokiaľ žalobkyňa s uvedenými výškami nájomného nesúhlasila nemala podpísať Dodatok č. 1 a Dodatok č. 2. Následné spochybňovanie vlastných opakovaných úkonov tej istej povahy, ktoré žalobkyňa vykonala s tak značným časovým rozstupom sa tak javí ako výslovne špekulatívne konanie žalobkyne. O to viac, že žalobkyňa svojim konaním (uzatvorením dodatkov, platením nájomného, nevypovedaním nájmu) voviedla žalovanú do omylu, spočívajúceho v tom, že žalobkyňa považuje všetky dovtedajšie právne úkony za platné. Uvedené konanie žalobkyne naplnia definíciu konania voči dobrým mravom.

9. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že nemožno nadriadiť subjektívnu predstavu žalobkyne o tom, že bezťak na dané pomery nízke nájomné bude počas celej doby nájmu nemenné a o tom, že o skončení nájmu rozhodne výlučne ona ako nájomníčka, nad právo žalovanej jednak poberať plody svojho vlastníctva a jednak disponovať so svojim vlastníctvom. Slobodnú vôľu žalobkyne si tak nemožno zamieňať so subjektívnou predstavou žalobkyne o podmienkach nájmu.

10. Z ustanovení nájomnej zmluvy jednoznačne vyplýva, že bola uzatvorená na dobu neurčitú. Pri nájme bytu na dobu neurčitú dáva zákonná úprava možnosť nájmu ukončiť po uplynutí výpovednej doby. Podmienky ukončenia nájmu si dohodli aj strany sporu v Nájomnej zmluve a to tak, že každá zo zmluvných strán mala právo vypovedať Nájomnú zmluvu z akéhokoľvek dôvodu alebo bez uvedenia dôvodu, pričom si dohodli trojmesačnú výpovednú dobu. Muselo byť preto aj žalobkyne zrejme, že predmetný nájom bytu môže byť ukončený, hoc aj bez uvedenia dôvodu. Pokiaľ potom žalobkyňa tvrdí, že žalovaná na ňu vyvíjala nátlak, keď v liste z 21.05.2018 uviedla, že ak nedôjde k uzatvoreniu Dodatku č. 1 do 31.05.2018 vypovedáva žalovaná nájomný vzťah v trojmesačnej lehote, ktorá začne plynúť odo dňa 01.06.2018, nemožno tieto písomné vyjadrenia žalovanej vykladať ako vyvíjanie nátlaku. Žalovaná dopredu korektným spôsobom informovala žalobkyňu o svojich ďalších krokoch. Uvedená možnosť výpovede bola len zopakovaním práva strán vyplývajúceho z Nájomnej zmluvy. Žalovaná len poukazovala na svoje právo, pričom takáto skutočnosť nijak nemohla žalobkyňu, vedomú si obsahu Nájomnej zmluvy, dostať do nevýhodnej pozície alebo tiesne. Poukázanie na možnosť uplatnenia práva nemôže oprávneného (žalovanú) dostať do horšej pozície voči povinnému (žalobkyne).

11. O tom, že žalovaná konala vo vzťahu k žalobkyne skôr ústretovo svedčí to, že počas celého nájomného vzťahu bolo dohodnuté nižšie ako na relevantnom trhu bežné nájomné, tiež to, že žalovaná vždy žalobkyňu vopred upozornila na ďalšie právne kroky, ktoré mala v úmysle vykonať a tiež, že napriek dohodnutej trojmesačnej výpovednej dobe jej oznámila výpoveď nájmu šesť mesiacov pred skončením nájmu (č.l. 8).

12. Tvrdenia žalobkyne o tom, že zvýšenie nájomného malo byť spôsobom, akým chcela žalovaná získať od žalobkyne peniaze, ktoré žalovanej dlhoval priateľ žalobkyne bolo vyvrátené obsahom listín tvoriacich spis, ktoré všetky preukazujú, že právnym titulom úhrad žalobkyne v prospech žalovanej bolo nájomné. Okrem uvedeného aj sama žalobkyňa predložila nedatovaný výňatok z komunikácie so žalovanou (č.l. 8), z ktorého vyplýva, že výška nájomného bude 150 EUR mesačne, preddavok na úhrady za služby spojené s užívaním bytu vo výške 100 EUR mesačne a popri tom by mala žalobkyňa splácať ďalších 50 EUR mesačne ako splátku dlhu po jej bývalom priateľovi. Nemožno preto v žiadnom prípade konštatovať, že by splátka dlhu bola zahrnutá v nájomnom ako to tvrdila žalobkyňa.

13. Dôkazné bremeno preukázania toho, že žalobkyňa Dodatok č. 1 podpísala v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok bolo na žalobkyne. Táto však nepreukázala, že by konala v tiesni ani že by išlo o nevýhodné podmienky. Konala v ťažších ekonomických podmienkach za účelom zabezpečovania základných životných potrieb, ale to samo o sebe nestačí na to, aby súd považoval Dodatok č. 1 za právny úkon urobený v tiesni.

14. Nebolo ani preukázané, že by Dodatok č. 1 nebol uzatvorený na základe slobodnej vôle, že nebol myslený vážne, že by mal byť neplatný pre nedostatok zmluvnej slobody, vážnosti a pre rozpor s dobrými mravmi. O nedôvodnosti tvrdení žalobkyne svedčí to, že zmluvné strany Dodatok č. 1 podpísali a následne sa ním rok a pol riadili z čoho ho minimálne 12 mesiacov žiadna z nich nespochybňovala.

15. Na základe zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie dospel k záveru, že Dodatok č. 1 je platným a suma 800 EUR, ktorú si žalobkyňa v tomto konaní nárokovala, predstavuje plnenia na základe

Nájomnej zmluvy v znení Dodatku č. 1. Z uvedených dôvodov neexistuje dôvod vyhovieť žalobe a súd ju preto zamietol.

16. O trovách (prvoinštančného) konania rozhodol okresný súd tak, že žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Vychádzal zo záveru o úspechu žalovanej v spore (§ 255 ods. 1 CSP).

17. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa. Domáhala sa jeho zrušenia alebo zmeny tak, že odvolací súd v celom rozsahu žalobe vyhovie. Podstatu odvolacích námietok možno zhrnúť nasledovne: Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil dokazovanie. Výpoveďou žalobkyne bolo preukázané, že predmetný sporný Dodatok č. 1 k Nájomnej zmluve bol podpísaný v tiesni a za nevýhodných podmienok. Nie je zrejmé, z akého dôvodu súd nevykonal výsluch žalovanej. Výsluchom žalovanej by bolo objasnené, prečo zvyšovala nájom, aké boli k tomu skutočné dôvody (nesplácanie cudzieho dlhu). Rovnako by bolo preukázané, či naozaj došlo k podpisu dodatku - ultimátom. Dané je potvrdené aj tým, že v prípade nepodpísania Dodatku č. 2 o ďalšom zvýšení, došlo k ukončeniu nájmu. Žalobkyňa namieta, že sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia nijak nezaoberal predloženým uznesením Krajského súdu v Žiline, v zmysle ktorého je zrejmé, že v danom prípade sa nemôže jednať o bezdôvodnú žalobu v zmysle § 138 CSP. Zvýšenie nájomného vo svojej podstate znamenalo skryté splácanie dlhu tretej osoby. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že zvýšenie nájmu zodpovedalo reálnemu stavu nájmov v danom období. Žalobkyňa zdôrazňuje, že súd nemôže dedukovať skutkové tvrdenia, ktoré neboli v konaní preukázané. Žalobkyňa v danej súvislosti namieta tiež nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

18. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, majúc za to, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a vykonané dôkazy náležite vyhodnotil.

19. Žalobkyňa v súdom stanovenej lehote k písomnému vyjadreniu žalovanej repliku nepodala.

20. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 378 ods. 1 CSP) rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej okresný súd zamietol žalobu o uloženie povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni sumu 800,- Eur s príslušenstvom a rozhodol o náhrade trov konania, zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, vo zvyšku (t.j. v časti zamietnutia žaloby žalobkyne o určenie neplatnosti Dodatku č. 1 k Zmluve o nájme bytu zo dňa 1.4.2014) ostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

21. Okresný súd o oboch uplatnených nárokoch žalobkyne, Ad 1) určenie neplatnosti Dodatku č. 1 a Ad 2) zaplataenie 800,- Eur s príslušenstvom, rozhodol súhrnným výrokom tak, že žalobu zamietol. Žalobkyňa odvolaním napadla rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu. Vo vzťahu k dôvodom rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby o určenie neplatnosti Dodatku č. 1 (ktorý súd zdôvodnil poukazom na ust. § 137 písm. d) a contrario CSP a možnosťou súdu zaoberať sa platnosťou Dodatku č. 1 „len“ ako predbežnou otázkou vo vzťahu k dôvodnosti nároku Ad. 2) však žiadne konkrétne námietky neformulovala. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR plynie, že súd sa musí v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať len s argumentom, ktorý je relevantný a zároveň konkrétny, teda formulovaný dostatočne jasným a presným spôsobom. Žalobkyňa vo vzťahu k uvedenému dôvodu, pre ktorý súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti Dodatku č. 1 žiadne relevantné ani konkrétne námietky neformulovala, preto nebolo povinnosťou odvolacieho súdu podrobiť v tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie vecnému prieskumu. Obiter dictum však odvolací súd uvádza, že možno súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že určenia právnej skutočnosti sa možno domáhať jedine v prípadoch ustanovených osobitným právnym predpisom (§ 137 písm. d) CSP). O takýto osobitným právnym predpisom predpokladaný prípad v posudzovanej veci žalobkyne nešlo.

22. Okresnému súdu prináležalo v súvislosti s posúdením dôvodnosti druhého žalobou uplatneného nároku (zaplataenie 800,- Eur s príslušenstvom) ustáliť predbežnú otázku, či žalobkyňa plnila (neplnila)

žalovanej bez právneho dôvodu, z neplatného právneho úkonu, resp. z právneho dôvodu, ktorý odpadol (§ 451 ods. 2 OZ).

23. Podľa skutkového vymedzenia požadovaného nároku (žalobkyňa podpísala Dodatok č. 1, lebo jej bolo „hrozené“ výpoveďou, bývala sama s malým dieťaťom a bála sa, že skončí pod mostom, ak nebude súhlasiť so zvýšením nájomného), ktorý sporová strana nemá povinnosť právne kvalifikovať, prichádzalo zo strany súdu do úvahy posudzovanie tých právnych inštitútov, ktoré sa dotýkajú

Ad 1) otázky slobodnej tvorby vôle žalobkyne (§ 37 ods. 1 OZ, § 49 OZ, § 39a OZ)

Ad 2) otázky konania žalovanej v súlade s dobrými mravmi (§ 39 OZ).

24. Po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia odvolaním napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania v rozsahu danom odvolacími námietkami dospel odvolací súd k záveru o naplnení zrušovacieho dôvodu podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v časti zamietnutia žaloby žalobkyne o uloženie povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyňi 800,- Eur s príslušenstvom z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces súdom prvej inštancie.

25. Pod právo na spravodlivý proces možno v zmysle rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (okrem iného) zahrnúť aj právo na spravodlivé prejednanie vecí, v ktorom práve je obsiahnuté aj právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, princíp spravodlivého vykonania dôkazov a princíp rovnosti zbraní atď.

26. V posudzovanom prípade odvolací súd zistil zásah do práva na spravodlivý proces spočívajúci v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie a porušení princípu rovnosti zbraní spočívajúcom v nevykonaní žalobkyňou označeného dôkazného prostriedku - výsluchu žalovanej, pričom išlo o zásah takej povahy, že ho nebolo možné v odvolacom konaní napraviť.

27. Vo vzťahu k prvému zrušovaciemu dôvodu - čiastočnej nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie je potrebné na úvod predostrieť, že danosť atribútu preskúmateľnosti súdneho aktu (jazykovej aj logickej) a požiadavky na určitú kvalitu i kvantitu dôvodov v ňom obsiahnutých je jedným z imanentných predpokladov prieskumnej činnosti súdu. Je potrebné mať na pamäti, že odôvodnenie rozhodnutia plní niekoľko funkcií. Predovšetkým má presvedčiť účastníkov o správnosti postupu súdu a o zákonnosti jeho rozhodnutia. Tým sa napĺňa jedno zo základných pravidiel konania - posilňovať dôveru účastníkov v správnosť rozhodovania, aby prijaté rozhodnutia fyzické a právnické osoby viedli k dobrovoľnému plneniu povinnosti. Ďalšou funkciou je kontrolná funkcia, predovšetkým tých orgánov, ktoré budú rozhodnutie preskúmať. Presvedčivé odôvodnenie tak môže zamedziť zbytočnému uplatňovaniu opravných prostriedkov. Ak atribút preskúmateľnosti rozhodnutie súdu nenapĺňa, potom odvolací súd nemôže rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať nemôže si na záveroch rozhodnutia súdu prvej inštancie vybudovať svoje úvahy o veci a ani účastníci proti nemu nemôžu náležite formulovať žalobné námietky.

28. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia odvolaním napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie neobsahuje dostatočný počet myšlienkových premostení a úvah medzi aplikovanou normou a vyvodenými právnymi závermi. Ako už bolo uvedené v bode 21. tohto rozsudku s ohľadom na substancované tvrdenia žalobkyne bolo možné uvažovať o naplnení hypotézy hmotno-právnej normy § 37 ods. 1 OZ, § 49 OZ, resp. § 39 OZ (súd prvej inštancie uvádza aj ust. § 39a OZ) a následkoch s nimi spojenými, t.j. absolútnou neplatnosťou Dodatku č. 1, resp. vzniku práva žalobkyne na odstúpenie od Dodatku č. 1 (pokiaľ ide o ust. § 49 OZ). Hoci okresný súd v bode 10. rozsudku obsah aplikovaných noriem (§ 37 ods. 1 OZ, § 49 OZ, § 39 OZ, § 39a OZ) citoval z ďalšieho textu odôvodnenia rozsudku nie je jednoznačne nezrejmé vyhodnotenie skutkového stavu vo vzťahu k jednotlivým súdom prvého stupňa posudzovaným právnym inštitútom.

29. Judikatúra súdov však osobitne zdôrazňuje potrebu dostatočnej právnej argumentácie pri výklade a aplikácii neurčitých právnych pojmov. V danom prípade boli takými pojmami najmä: „slobodná vôľa“ (s ohľadom na požiadavku v zmysle § 37 ods. 1 OZ - „právny úkon sa musí urobiť slobodne“ a v jeho rámci pojem „bezprávna vyhrážka“), „tieseň“, „nápadne nevýhodné podmienky“ (§ 49 OZ), „dobré mravy“ (§ 39 OZ) atď.

30. Hoci okresný súd citoval do úvahy prichádzajúce dotknuté právne ustanovenia, nevysvetlil obsah neurčitých právnych pojmov v označených právnych normách obsiahnutých, a preto chýba presvedčivé odôvodnenie záveru, že obsah týchto noriem naplnený nebol. Okresný súd nejednoznačne právne posúdil skutkové okolnosti prípadu a je nevyhnutné, aby sa dôsledne zaoberal jednotlivými pojmovými znakmi právnych inštitútov, k naplneniu ktorých mohlo v prejednávanej veci dôjsť.

31. Odvolací súd považuje na tomto mieste za potrebné vo vzťahu k možnosti aplikácie ust. § 37 ods. 1 OZ poznamenať, že bolo povinnosťou súdu v konaní vysvetliť obsah právne neurčitého pojmu „sloboda prejavu vôle“ a posúdiť vo svetle konkrétnych (preukázaných) skutkových okolností, či došlo k jeho naplneniu. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že právny úkon je urobený slobodne ak k prejavu vôle nebol účastník prinútený určitými skutočnosťami, bez ktorých by k takémuto úkonu nedošlo. Požiadavkou slobodného urobenia prejavu vôle sa vylučuje platnosť úkonu urobeného pod tlakom násilia (o daný prípad podľa skutkových tvrdení žalobkyne nemalo ísť) a pod tlakom bezprávnej vyhrážky. Ďalšou okolnosťou, ktorá môže vylúčiť slobodné tvorenie vôle konajúceho - tieseň má iný právny následok (vznik práva dotknutého účastníka na odstúpenie od zmluvy), a preto je upravené v Občianskom zákonníku samostatne v ust. § 49.

32. Bezprávna vyhrážka (tzv. psychické donútenie) je bezprávne pôsobenie na vôľu človeka, ktoré v ňom vzbudzuje dôvodný strach z ujmy, ktorou sa hrozí tak, že sa jeho vôľa, prejavená v právnom úkone, vytvára pod vplyvom tohto strachu. Bezprávna vyhrážka má právny význam, ak sú splnené tieto podmienky:

a) vyhrážka musí byť protiprávna (ak sa hrozí niečím, čo konajúci nie je oprávnený urobiť, alebo je síce na to oprávnený, ale nie je oprávnený to robiť za tým účelom, aby prinútil iného k určitému právnomu úkonu),

b) medzi hrozbou a urobeným právnom úkonom je príčinná súvislosť (strach vychádzajúci z hrozby priamo ovplyvňuje vôľu konajúceho),

c) vyhrážka musí mať takú intenzitu, že u konajúceho vyvolala dôvodný strach.

Protiprávnosť (bezprávnosť) vyhrážky spočíva v tom, že sa ňou vynucuje niečo, čo nesmie byť vynucované, pričom môže spočívať v tom, že niekto sa vyhráža niečím, čo hroziaci nie je vôbec oprávnený vykonať, alebo čo je síce oprávnený vykonať, ale nesmie tým hroziť tak, aby niekoho dohnal k určitému právnomu úkonu; nie je pritom potrebné, aby cieľ, ktorý je sledovaný použitím bezprávnej vyhrážky bol sám protiprávny.

33. V súvislosti s posudzovanou otázkou považuje odvolací súd za potrebné poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/161/2021, v zmysle ktorého: „Ak niekto hrozí druhému pri urobení právneho úkonu tým, čo je oprávnený urobiť, môže ísť o bezprávnu vyhrážku len za predpokladu, že ju použil na to, aby na druhom účastníkovi vynútil nejaké konanie, ktoré s tým, čím sa hrozí, nijako nesúvisí a ktoré takouto hrozbou nie je možné vynucovať (napr. podanie trestného oznámenia za skutok, ktorého sa druhá osoba naozaj dopustila, ak táto druhá osoba nepredá vec osobe, podávajúcej oznámenie, hoci by ju inak predať nechcela). Z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 58/2012 zo dňa 27.6.2013 plynie záver najvyššieho súdu, podľa ktorého: „Neslobodný je tiež právny úkon, pri ktorom vôľu prejavujúci subjekt konal pod vplyvom bezprávnej vyhrážky. Bezprávna vyhrážka je okolnosť takého druhu a intenzity, ktorá pôsobí na konajúceho tak, že pod jej vplyvom sú v ňom vyvolané obavy alebo strach, ktorého následne vedú k urobieniu právneho úkonu, ktorý by inak neurobil. Vyhrážka musí byť bezprávna (právom nepodložená). O bezprávnu vyhrážku ide jednak vtedy, keď sa ňou vynucuje niečo, čo nie je dovolené ňou vynucovať, jednak vtedy, keď sama táto okolnosť (vyhrážka) je dôvodná, avšak jej prostredníctvom sa vynucuje niečo, na čo vyhrážka nesmie byť zneužitá. Bezprávna vyhrážka nemusí spočívať len vo výslovnom (ústnom alebo písomnom) prejave vyhrážajúceho sa; o bezprávnu vyhrážku môže ísť tiež pri protiprávnom faktickom konaní, ktoré má znaky psychického donucovacieho prostriedku prejavujúceho vôľu donucovaného a nútiaceho ho urobiť úkon, ktorý si neželá. Donucovaná osoba potom uzavrie zmluvu podľa pokynov stanovených budúcim spoluúčastníkom zmluvy, ktorú by - nebyť dôvodného strachu o svoju osobu, prípadne o svoje záujmy - za normálnych okolností neuzavrela. Medzi bezprávnu vyhrážkou a urobením právneho úkonu musí byť vzťah príčiny a následku“. V inej právnej veci už najvyšší súd uviedol, že sama hrozba vyvlastnením nepredstavuje bezprávnu vyhrážku (viď rozhodnutie sp.zn. 2Cdo 167/2003). Avšak hrozba vyvlastnením, ktoré je uskutočnené napriek tomu, že nemá oporu v zákone a prieči sa jeho ustanoveniam, má predsa len na psychiku a následne aj vôľu vyvlastňovaného iné dopady, než hrozba, legálne vykonaným vyvlastnením.

34. Odvolací súd považuje v tejto súvislosti za potrebné zdôrazniť, že musí ísť o vyhrážku takého druhu a takej intenzity, aby podľa okolností a povahy konkrétneho prípadu u toho, voči komu bola použitá,

vzbudila dôvodnú obavu a vyhrážka musí byť adresovaná tomu, koho právny úkon sa vynucuje, resp. osobám jemu blízkym. Na danosť bezprávnej vyhrážky nie je potrebné, aby bol v nej zámer získať pre seba výhodu alebo spôsobiť druhej strane ujmu, ani to, aby hrozíaci získal výhodu alebo spôsobil ujmu, a preto netreba preukázať, že tu taký zámer bol.

35. Medzi bezprávnou vyhrážkou (hrozbou) a urobeným prejavom musí byť príčinná súvislosť. To znamená, že z hrozby musí prameniť strach, ktorý má priamy vplyv na utváranie prejavenej vôle. Vyhrážka musí mať teda takú povahu, že vzbudzuje dôvodný strach, a to u samého ohrozeného alebo osobe jemu blízkej, prípadne niekomu inému. Dôvodnosť strachu pritom treba posudzovať z konkrétneho a subjektívneho hľadiska, t.j. podľa konkrétnej situácie, v ktorej sa ohrozený nachádzal a podľa jeho vlastností; teda nie je smerodajné nejaké objektívne hľadisko. Dôvodnosť strachu nemožno v konkrétnom prípade popierať odkazom na to, že by priemerne odolný človek za takých okolností, aké tu boli, vyhrážke nebol podľaohol. Príkladom v tejto súvislosti možno uviesť situáciu vyhrážky veriteľa, že nechá dlžníka trestne stíhať, v prípade, že na dlžníka neprevedie určitú nehnuteľnosť, ak nepodpíše uznanie dlhu, ktorá môže byť, ak sú splnené vyššie uvedené podmienky, bezprávnou vyhrážkou, aj keď prevod nehnuteľnosti je celkom vo sfére vytvárania vôľového rozhodnutia veriteľa a v prípade podania podnetu na trestne stíhanie dlžníka veriteľom ide o legálny postup. Príkladom, v ktorom nejde o bezprávnú vyhrážku, ale o oprávnený nátlak, je napr. situácia, ak veriteľ, majúci v rukách rozhodnutie, na základe ktorého možno nariadiť exekúciu, vyhráža sa exekúciou pre prípad, že dlžník nezaplatí, alebo sa s ním nedohodne na novácii, v ktorej by sa znova upravilo splácanie dlhu a pod.

36. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu (body 13. - 18.) sa vzťahuje predovšetkým k právnemu inštitútu zakotvenému v ust. § 49 Občianskeho zákonníka (konanie v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok). Vo vzťahu k vyhodnoteniu podmienok ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. aj ust. § 39 Občianskeho zákonníka je v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie len veta „O nedôvodnosti tvrdení žalobkyne svedčí to, že zmluvné strany Dodatok č. 1 podpísali a následne sa rok aj pol ním riadili, z čo minimálne 12 mesiacov žiadna z nich nespochybňovala“ (bod 20. rozsudku súdu prvej inštancie). Uvedené konštatovanie nesvedčí podľa mienky odvolacieho súdu o presvedčivom odôvodnení rozsudku vo svetle vyššie uvedených kritérií pre posudzovanie otázok slobody vôle.

37. Len na okraj považuje odvolací súd za potrebné podotknúť, že skutočnosti, ktoré nastali po uzavretí úkonu, nie sú z hľadiska posudzovania danosti/absencie slobody vôle v čase uskutočňovania úkonu relevantné.

38. Pokiaľ išlo o ďalší do úvahy prichádzajúci právny inštitút upravený v ust. § 49 Občianskeho zákonníka, tento je potrebné odlišiť od právneho inštitútu upraveného v ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko spôsobuje (ako už bolo zmienené na iných miestach tohto rozsudku) odlišné právne následky. V prípade, že vôľa konajúceho bola tvorená pod tlakom bezprávnej vyhrážky, dotknutý subjekt nemá právo na odstúpenie od zmluvy, ale má právo dovoliť sa neplatnosti právneho úkonu. V takomto prípade ide o absolútne neplatný právny úkon (§ 37 Občianskeho zákonníka). Tieseň v intenciách ust. § 49 Občianskeho zákonníka možno vymedziť ako hospodársky alebo sociálny stav osoby, ktorý na ňu dolieha takým spôsobom a s takou závažnosťou, že sa ním dá pohnúť k urobeniu právneho úkonu za nápadne nevýhodných podmienok. I keď tieseň musí mať základ v objektívne danom a pôsobiacom stave, na jej relevanciu to ešte nestačí. Konajúci ju musí subjektívne pociťovať a musí sa stať pohnútkou pre jeho prejav vôle. Ak je tu stav objektívne vyvolávajúci tieseň (objektívne spôsobilý vyvolať tieseň), ale ak tento stav na konanie daného subjektu nevplyval, potom nemožno od úkonu odstúpiť z tohto dôvodu. Vzhľadom na to, že tieseň pôsobí ako subjektívny stav aj vtedy, keď druhý účastník nemá s jeho vznikom alebo pôsobením nič do činenia, musí zákon prihliadať aj na záujem tohto účastníka, a preto nemôže stav tiesne pri robení úkonu sankcionovať tak, že by od právneho úkonu bolo možné odstúpiť v každom prípade. Preto (na rozdiel od bezprávnej vyhrážky v intenciách ust. § 37 Občianskeho zákonníka) v prípade tiesne, sa nedostatok slobodného utvárania vôle konajúceho prejaví právnymi následkami - možnosťou odstúpenia od právneho úkonu - iba vtedy, keď bol právny úkon urobený v tiesni a súčasne za nápadne nevyhnutných podmienok.

39. O nápadne nevýhodných podmienkach - ako pridruženej podmienke tiesne - možno hovoriť vtedy, ak ide o evidentný nepomer vzájomne poskytnutých plnení alebo o očividnú nevýhodnosť nejakých ďalších podmienok a pod. To predpokladá, že druhému účastníkovi zmluvy nevýhodnosť podmienok musela byť zrejmá. Nezáleží na tom, či tento druhý účastník zmluvy o tiesni vedel alebo nie. To, či v konkrétnom prípade išlo o tieseň, ako aj existenciu nápadne nevýhodných podmienok je potrebné skúmať s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu.

40. V ďalšom konaní bude povinnosťou okresného súdu vymedziť okruh právne neurčitých pojmov, obsiahnutých v aplikovaných právnych ustanoveniach. Okresný súd citoval v odôvodnení svojho rozsudku ust. § 37 ods. 1, § 39, § 39a, § 49 Občianskeho zákonníka, posudzoval teda ich (ne)naplnenie, a preto bolo jeho povinnosťou neurčiť právne pojmy, v nich obsiahnuté, vysvetliť a posúdiť (ne)naplnenie ich obsahu vo svetle konkrétnych skutkových okolností posudzovanej veci. Bude potrebné mať na pamäti, že pokiaľ ide o inštitúty § 37 ods. 1 OZ, § 39 OZ, resp. § 39a OZ, naplnenie hypotézy daných ustanovení je spojené s právnym následkom neplatnosti (absolútnej) právneho úkonu. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona. Pôsobí zásadne od začiatku (ex tunc), od okamihu vzniku právneho úkonu. Absolútne neplatný právny úkon má tieto právne následky: úplnú alebo čiastočnú neplatnosť právneho úkonu, vznik nároku na náhradu škody, resp. vznik nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Ďalšou zmieňovanou okolnosťou, ktorá mohla vylúčiť slobodnú tvorbu vôle žalobkyne, bola tieseň (§ 49 OZ), tá však má iný právny dôsledok - dotknutý subjekt má právo odstúpiť od zmluvy. Odstúpenie od zmluvy má za následok zrušenie zmluvy (resp. dodatku k zmluve) so spätnou účinnosťou k momentu jej vzniku (ex tunc). Vyššie uvedené odlišnosti okresný súd opomenul vyhodnotiť.

41. Nepresvedčivosť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie videl odvolací súd aj v tej jeho časti, v ktorej konštatoval právo žalovanej vypovedať nájom žalobkyňi z „akéhokoľvek dôvodu“, za situácie, keď mal z vykonaného dokazovania preukázané, že išlo o nájom bytu, teda nájom, úpravou Občianskeho zákonníka osobitne chránený. Požiadavka osobitnej ochrany tohto druhu nájmu neplynie len z právnej úpravy Občianskeho zákonníka, ale aj Ústavy SR, resp. judikatúry EŠLP vo vzťahu k otázke ochrany obydla. Špecifickosť ochrany tohto druhu nájmu (nájomu bytu) je daná (okrem iného) taxatívnou úpravou výpovedných dôvodov v ust. § 711 ods. 1 OZ. Nutno zdôrazniť, že ust. § 711 ods. 1 OZ je ustanovením kogentným, t.j. účastníci právneho vzťahu nájmu bytu sa od jeho obsahu ani v rámci zmluvných dojednaní nemôžu odchýliť. Aj vo svetle tejto skutočnosti súd prvej inštancie opätovne posúdi okolnosť slobody vôle žalobkyne, resp. konanie žalovanej v rozpore s dobrými mravmi.

42. Ďalším dôvodom pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v označenej časti bolo porušenie práva žalobkyne na spravodlivý proces, ktorý odvolací súd videl v nevykonaní žalobkyňou navrhovaného dôkazu - výsluchu žalovanej.

43. Žalobkyňa v žalobe navrhla vykonať výsluch účastníkov konania, teda aj žalovanej. Prezentovala názor, že výsluchom účastníkov konania sa preukáže „že daný Dodatok č. 1 k zmluve o nájme je absolútne neplatný pre nedostatok zmluvnej slobody, vážnosti a pre rozpor s dobrými mravmi“. Hoci možno namietat', že žalobkyňa neprezentovala konkrétne skutkové tvrdenia (ktoré majú byť výsluchom preukázané), ale prezentovala samotné právne posúdenie veci, možno z posúdenia tohto procesného návrhu v kontexte samotných žalobných tvrdení (žalovaná mala údajne zneužiť situáciu žalobkyne, ktorá s maloletým dieťaťom nemala kde ísť bývať a bola odkázaná na bývanie u žalovanej ... dodatok podpísala zo strachu, aby neprišla o obydlie atď.) ustáliť, že výsluch žalovanej mal smerovať k preukázaniu neslobodnej vôle žalobkyne, resp. konania žalovanej v rozpore s dobrými mravmi. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno a priori vylúčiť, že by výsluch žalovanej nemohol osvetliť rozhodné okolnosti uzatvárania Dodatku č. 1, keďže žalovaná bola sama účastníčkou daného právneho úkonu.

44. Pokiaľ išlo o vyhodnotenie skutkových tvrdení v časti, v ktorej žalobkyňa popisuje, že dôvodom, pre ktorý žalovaná pristúpila k zvýšeniu nájomného bola podližnosť jej bývalého priateľa, nutno pre úplnosť poznamenať:

Ad 1) vo všeobecnosti nemá spravidla význam to, čo bolo motívom (pohnútkou) pre urobenie právneho úkonu.

Ad 2) z hľadiska posudzovania platnosti Dodatku č. 1, resp. posudzovania slobody vôle konajúcej osoby pri robení právneho úkonu, nemajú právny význam okolnosti, ktoré nastali po tom, čo bol daný úkon urobený. Neušlo pozornosť odvolacieho súdu, že žalobkyňa v žalobe (repliku nepodala) okolnosť - motív žalovanej, pre ktorý mala pristúpiť k zvýšeniu nájomného opisuje až v súvislosti s uzatváraním Dodatku č. 2 (ktorým malo dôjsť k zvýšeniu nájomného zo 150,- na 200,- Eur) predbežné posúdenie platnosti ktorého však nie je predmetom tohto konania (týka sa obdobia, ktoré nasledovalo po uzatvorení Dodatku č. 1). Žalobkyňa síce na pojednávaní v rámci výsluchu popisuje túto okolnosť (motív žalovanej) aj v súvislosti s uzatváraním Dodatku č. 1, ale to až Ad a) po uplatnení sudcovskej koncentrácie a Ad b) v rámci výsluchu (§ 195 ods. 1 CSP), ktorý je potrebné považovať za dôkazný prostriedok a ktorým

teda nemôže nahrádzať absentujúce skutkové tvrdenia. Súd môže totiž nariadiť výsluch strany len o tvrdených skutočnostiach, ktoré v konaní vyšli najavo. Výsluchom nemožno teda nahrádzať absentujúce skutkové tvrdenia.

Ad 3) odhladnuc od uvedených okolností (Ad 1), 2)) - pre ktoré nemožno na motív žalovanej prihladať v súvislosti s aplikáciou ust. § 37 ods. 1, § 49, § 39a OZ), je potrebné pre úplnosť uviesť, v súvislosti s motívom (splatenie dlhu), ktorý mal byť údajným dôvodom zvýšenia nájomného, že táto okolnosť by nebola dôvodom ani pre aplikáciu ust. § 41a ods. 2 OZ (prípád „zastretého právneho úkonu“), nakoľko v tomto ustanovení je upravený prípad spoločnej, vedomej nezhody vôle a prejavu, ktorá spočíva v tom, že pri dvojstrannom úkone obe strany po vzájomnej dohode prejavujú niečo iné, než v skutočnosti chcú (žalobkyňa však nechcela cez „zvýšené nájomné“ splácať dlh po bývalom priateľovi).

45. V ďalšom konaní bude povinnosťou okresného súdu postupovať v intenciách vysloveného záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, v podrobnostiach vymedzeného v bodoch 21. až 39. tohto rozsudku. Po doplnení výsluchu žalovanej súd presvedčivo odôvodní svoje rozhodnutie. Právna úvaha súdu musí obsahovať dostatočný počet myšlienkových premostení, logických úvah a vysvetlení vzťahu medzi aplikovanými normami a zisteným skutkovým stavom. Uvedené predpokladá vysvetlenie obsahu právne neurčitých pojmov, posúdenie ich (ne)naplnenia vo svetle skutkových okolností daného prípadu, a to jednotlivo vo vzťahu k tomu ktorému posudzovanému právnenmu inštitútu. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne tak o trovách konania pred súdom prvej inštancie, ako aj o trovách odvolacieho konania.

46. Na záver pre úplnosť odvolací súd k poukazu žalobkyne na „uznesenie Krajského súdu v Žiline“ žalobkyňa zrejme mala na mysli rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 31S/56/2020 zo dňa 29.9.2020), z ktorého podľa jej mienky má byť zrejme „že sa v žiadnom prípade nemôže jednať o bezdôvodnú žalobu v zmysle § 138 CSP“ odvolací súd poznamenáva nasledovné. V označenom rozhodnutí Krajský súd v Žiline ako správny súd v rámci prieskumu zákonnosti rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelárie Tvrdošín č.s.: KaTS/11045/2020 zo dňa 16.4.2020 (ktorým žalobkyňa nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v konaní o určenie neplatnosti Dodatku k zmluve) dospel k záveru (odlišnému od Centra právnej pomoci), že žalobu žalobkyne nemožno považovať za zrejme bezúspešnú. Týmto záverom však správny súd nijak neprejudikoval rozhodnutie vo veci civilnej žaloby, iba sa vyjadril k otázke naplnenia negatívnej podmienky zrejmej bezúspešnosti sporu v intenciách ust. § 6 ods. 1 písm. b) zák. č. 327/2005 Z.z. na účely priznania bezplatnej právnej pomoci žalobkyne.

47. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)